

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुलचोक ललितपुर
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद ढुङ्गाना
लेखा सदस्य श्री बासुदेव खनाल
फैसला
२०७९।०८० सालको निर्णय नं.४१७
पुनरावेदन नं. ०७७-RB-०४७९
मुद्दा:- आयकर (२०७२/०७३)

काठमाण्डौ जिल्ला काठमाण्डौ महानगरपालिका वडा नं. २८ स्थित साविक सिद्धार्थ
डेभलपमेन्ट बैंक लि. (हाल ग्लोबल आई.एम.ई. बैंक लि.मा गाभिएको) तर्फबाट } पुनरावेदक
अधिकार प्राप्त प्रमुख कार्यकारी अधिकृत रत्नराज बज्राचार्य.....१ }

विरुद्ध

श्री ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर.....१ } प्रत्यर्थी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी:- प्रमुख कर प्रशासक श्री धनिराम शर्मा

शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:-२०७७/०३/२८

प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय: आन्तरिक राजस्व विभाग

निर्णय गर्ने पदाधिकारी: महानिर्देशक श्री विनोद बहादुर कुँवर

निर्णय मिति:- २०७७/०८/१०

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट:- विद्वान अधिवक्ता श्री सविन थापा

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट:- विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकर

अवलम्बित नजीर: x

पुनरावेदक करदाताको हकमा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७७/०३/२८ मा

भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको मिति २०७७/०८/१० को निर्णय समेत उपर समेत राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन २०५८ को दफा ११६ बमोजिम पुनरावेदन दर्ता हुन आएको प्रस्तुत मुद्दा यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको हुँदा प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं यस न्यायाधिकरणको ठहर यस प्रकार रहेको छः-

तथ्य खण्ड

१. करदाता साविक सिद्धार्थ डेभलपमेन्ट बैंक लि.ले आ.व. २०७२/०७३ को आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य आय रु.४२,७२,५०,९८७।४५ कायम गरी मिति २०७३।०८।१३ मा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरमा आय विवरण पेश गरेको।
२. करदाताले पेश गरेको विवरणको अध्ययन, छानविन तथा परीक्षण गर्दा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम मुनाफा र लाभमा समावेश गर्नुपर्ने रकम समावेश गरेको नदेखिएको तथा अग्रिम कर कट्टी गर्नुपर्ने भुक्तानीमा अग्रिम कर कट्टी गरेको नपाइएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गर्ने प्रयोजनको लागि जम्मा रु.४३,६३,९२,८२१।- करयोग्य आय कायम गरी संशोधित कर निर्धारण गर्नुपर्ने देखिएको हुँदा सो बमोजिम गर्नु पर्ने कुनै आधार र कारण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र जवाफ पेश गर्न आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ (६) बमोजिम ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०७७।०३।०३ मा सूचना जारी भएको।
३. ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७७।०३।०३ मा सूचना जारी भएकोमा मिति २०७७।०३।०३ मा बुझी लिई करदाताले सो सूचनाको लिखित जवाफ मिति २०७७।०३।१८ मा पेश गरेको।
४. करदाताको आ.व. २०७२/०७३ का लागि रु.४३,६३,९२,८२१।- करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ बमोजिम कर अधिकृतले संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा १०२ बमोजिम करदातालाई सूचना दिने भनी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७७/०३/२८ मा खडा भएको निर्णय पर्चा।
५. ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७७/०३/२८ मा जारी गरेको आ.व. २०७२/०७३ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझाई श्री ग्लोबल आई.एम.ई. बैंक लि.प्रा. लि. (साविक सिद्धार्थ डेभलपमेन्ट बैंक लि.) ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७७/०५/२८ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन।

६. करदाताले सवारी साधन खरिद गरिने अवस्था देखि नै सुविधा प्राप्त गर्ने कर्मचारीको छनौटमा सवारी साधन खरिद गरिने तोकिएको मूल्यभन्दा बढी मूल्य पर्ने सवारी साधन भएमा बढी भएजति मूल्य कर्मचारीले व्यहोरी खरिद गर्न सक्ने, खरिद गर्दा कै वखत सो सवारी प्रयोग गर्ने व्यक्ति तोकिने जस्ता प्रावधान भएकाले पनि बैंकको पूर्ण स्वामित्वमा सवारी साधन रहेको भन्न सकिने अवस्था रहेन। साथै भविष्यमा कर्मचारीले नै सवारी साधन लिने हुँदा कर्मचारीलाई सुविधाको रूपमा उपलब्ध गराएको सवारी साधनको बीमा खर्च रु.१,०२,१५५।०६ र सवारी साधन कर रु.१,३१,२६०।- समेत जम्मा रु.२,३३,४१५।- लाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ (ख) र (ग) अनुसारको खर्च मात्र नसकिएकोले सोही ऐनको दफा २१(१) को (क) र (च) बमोजिम निवेदकबाट दावि गरेको उक्त खर्च कट्टी नदिई कार्यालयबाट भएको कर निर्धारण मनासिव नै देखिदा यसमा निवेदकको निवेदन जिकिर नपुग्ने ठहर्छ। प्रस्तुत बैंकले पूँजी वृद्धिका लागि गरेको शेयर निष्काशनसँग सम्बन्धित र आयकर तर्फ खर्चकट्टी लिएको खर्च रकम लिएको खर्च रकम आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३(१)(ग) बमोजिम व्यवसायको आयआर्जन हुने कार्यमा खर्च भएको नदेखिएकोले आयकर ऐन, २०५८ को दफा २१(३) बमोजिम निवेदकले दावी गरेको उक्त खर्च रकम कट्टी नदिई कार्यालयबाट गरिएको कर निर्धारण मनासिव नै देखिँदा यसमा निवेदकको निवेदन जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भन्ने आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।०८।१० मा भएको निर्णय।
७. करदाताले Own your Vehicle Scheme सुविधा अन्तर्गत कर्मचारीलाई प्रदान गरेको सवारी साधनको सवारी साधन कर र विमा खर्चलाई खर्च कट्टी गर्न नपाउने तथा शेयर निष्काशन सम्बन्धी खर्चलाई करदाताको आफ्नो व्यवसायसँग असम्बन्धित भनी खर्च अमान्य गरी शुरु कार्यालयबाट गरेको त्रुटीपूर्ण संशोधित कर निर्धारण आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको निर्णय बदर गरी पाउँ भन्ने वेहोराको जिकिर लिई करदाताको तर्फबाट मिति २०७७।१०।२९ मा यस न्यायाधिकरणमा दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र।
८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७९/०५/२१ मा भएको आदेश।

ठहर खण्ड

९. नियम बमोजिम पेस हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता साविक सिद्धार्थ डेभलपमेन्ट बैंक लि. हाल ग्लोबल आई.एम.ई. बैंक लि का तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विद्वान् अधिवक्ता श्री सविन थापाले करदाताले Own your Vehicle Scheme सुविधा अन्तर्गत

कर्मचारीलाई प्रदान गरेको सवारी साधनको सवारी साधन कर र विमा खर्चलाई खर्च कट्टी गर्न नपाउने तथा शेयर निष्काशन सम्बन्धी खर्चलाई करदाताको आफ्नो व्यवसायसंग असम्बन्धित भनी खर्च अमान्य गरी शुरू कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश तथा सोही आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकले गरेको निर्णय समेत बदर गरी पाउँ भनी गर्नु भएको बहस समेत सुनियो।

१०. प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकील कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगीता थोकरले शुरू कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश तथा सोही आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकले गरेको निर्णय समेत कानूनसम्मत नै रहेको देखिँदा सदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो।
११. करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवैतर्फबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट पुनरावेदक करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेको छ, छैन ? करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन ? भन्ने प्रश्नमा नै निर्णय दिनुपर्ने देखियो।
१२. निर्णय तर्फ विचार गर्दा करदाताको पहिलो पुनरावेदन जिकीर Own your vehicle Scheme सुविधा अन्तर्गत कर्मचारीलाई प्रदान गरिएको सवारी साधनहरूको सवारी साधन कर र विमा खर्च कट्टी नपाउने निर्णयको सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। करदाताले Own your vehicle Scheme अन्तर्गत खरिद गरेका सवारी साधनको स्वामित्व बैंकमा रहेकोले त्यस्ता सवारी साधनको सवारी साधन कर रु.१,३१,२६०।— र विमा खर्च रु.१,०२,१५५।०६ गरी कुल खर्च रु.२,३३,४१५।— खर्च कट्टी पाउनु पर्ने जिकीर लिएको देखिन्छ। ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय पर्चा हेर्दा बैंकले कर्मचारीहरूको लागि सुविधाको रूपमा उपलब्ध गराएको भनिएको सवारी साधन कर्मचारीले नै व्यक्तिगत रूपमा प्रयोग गर्ने र भोगाधिकार समेत पूर्ण रूपमा कर्मचारीकै रहेको देखिएकोले त्यस्ता सवारी साधनको विमा खर्च र सवारी साधन कर करदाता बैंकले खर्च कट्टी गर्न नपाउने भन्ने व्यहोरा उल्लेख भएको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ मा "कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि यस ऐनको अधीनमा रही कारोबारसँग सम्बन्धित ऐनले तोकेका खर्चहरू कट्टी गर्न पाउनेछ" भन्ने कानुनी व्यवस्था रहेको परिप्रेक्ष्यमा पुनरावेदक बैंकले खरिद गरी कर्मचारीहरूलाई सुविधा वापत उपलब्ध गराएको सवारी साधन बैंकको आय आर्जन गर्ने कार्यमा प्रयोग नभई सम्बन्धित कर्मचारीले व्यक्तिगत सुविधाको

रूपमा प्रयोग गरेको स्थिति हुँदा त्यस्ता सवारी साधनको सवारी साधन कर र वीमा वापतको रकम पनि प्रयोगकर्ता कर्मचारीले नै व्यहोर्नु पर्ने देखियो। त्यसैले आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ (ख) र (ग) तथा दफा २१(१)(क) र (च) समेतको आधारमा सवारी साधन कर रु.१,३१,२६१।— र वीमा खर्च रु. १,०२,१५५।०६ खर्च कट्टी नहुने भनी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय मनासिव देखियो।

१३. करदाताको दोस्रो तथा अन्तिम पुनरावेदन जिकिर शेयर निष्काशन खर्च अमान्य गरेको सम्बन्धमा रहेको पाइयो। करदाताको जिकिर हेर्दा उक्त शेयर निष्काशन खर्च वैकले व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्यमा खर्च भएकोले सो खर्च वापतको रकम आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ सँग सम्बन्धित रहेकोले उक्त खर्च वापतको रकम रु.६,३८,५२९।७६ खर्च कट्टी पाउनु पर्ने भन्ने जिकिर लिएको देखिन्छ। ठूला करदाता कार्यालयबाट संशोधित कर निर्धारण आदेश गर्दा करदाताले खर्च दावी गरेको शेयर निष्काशन तथा व्यवस्थापन खर्च ऐनको दफा १३ सँग सम्बन्धित नरहेको र दफा २१ (३) वमोजिम पूँजीगत प्रकृतिको खर्च भएकोले खर्च कट्टी दिन नमिल्ने भनी व्यहोरा उल्लेख गरेको देखिन्छ। यस्तै प्रश्न समावेश रहेको एन.एम.वि. लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडको आ.व.२०७३।०७४ को आयकर मुद्दामा आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकले शेयर निष्काशन खर्चलाई पूँजीगत खर्च नभएको भन्दै पुनःसंशोधित कर निर्धारण गर्न मिति २०७९।०३।२७ मा शुरु कर कार्यालयमा पठाएको देखिन आउँछ। प्रस्तुत मुद्दामा शेयर निष्काशन खर्च पूँजीगत खर्च भएकोले आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ वमोजिम खर्च कट्टी नपाउने भनी शुरु ठूला करदाता कार्यालयबाट मिति २०७७।०३।२८ मा भएको निर्णयलाई नै सदर गरेको देखियो। यसरी करदाताले पूँजी वृद्धिको लागि शेयर निष्काशन तथा व्यवस्थापन गर्दा भएको खर्च आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ वमोजिम आय आर्जन सँग सम्बन्धित खर्च हो वा होइन, त्यस्तो खर्च कट्टी पाउने हो वा होइन भन्ने सम्बन्धमा आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकको निर्णयमा एकरूपता नभई करदाताहरू बीच फरक फरक र असमान दृष्टिकोण राखी गरेको निर्णयलाई न्यायोचित मान्न मिल्ने। त्यसैले यो शीर्षकमा आधार र कारण सहित पुनः निर्णय गर्नु भनी फाइल आन्तरिक राजस्व विभागमा पठाउन उपयुक्त हुने देखियो।

१४. तसर्थ माथि उल्लिखित तथ्य, आधार एवं कारण समेतबाट करदाता साविक श्री सिद्धार्थ डेभलपमेण्ट बैंक लि. (स्थायी लेखा न. ३००६६३१७८) हाल ग्लोबल आई.एम.ई. बैंक को आ.व.२०७२।०७३ को संशोधित कर निर्धारण आदेश उपर प्रशासकीय पुनरावलोकनको निवेदनमा निर्णय गर्ने क्रममा शेयर निष्काशन खर्चलाई खर्चको रूपमा मान्यता नदिने गरी गरेको आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकको मिति २०७७।०८।१० को निर्णय मिलेको नदेखिँदा केही उल्टी हुने ठहर्छ। अब शेयर

निष्काशन खर्च पूँजीगत प्रकृतिको खर्च रहे नरहेको विषयमा विवेचना गरी पुनःनिर्णय गर्नु भनी फाइल आन्तरिक राजस्व विभागमा पठाईदिनु। करदाताको अन्य पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरुमा तपसिल बमोजिम गर्नु।

तपसील खण्ड

१. माथि ठहर खण्डमा लेखिए बमोजिम शेयर निष्काशन खर्चको हकमा पुनः निर्णय गर्नु भनी विभागको फाइल यो फैसलाको प्रति सहित आन्तरिक राजस्व विभागमा लेखी पठाइ दिनु।
२. फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई दिनु।
३. सरोकारवाला पक्ष प्रस्तुत फैसलाको नक्कल माग गर्न आए नियमानुसार लाग्ने दस्तुर लिई नक्कल दिनु।
४. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतीय प्रति अपलोड गरी फैसलाको पीठमा जनाउनु।
५. यस मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी शुरु मिसिल ठूला करदाता कार्यालयमा पठाई रेकर्ड मिसिल नियमानुसार अभिलेख शाखामा बुझाईदिनु।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमती छ।

बासुदेव खनाल
(लेखा सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

सहयोगी कर्मचारी: अशोक विश्वकर्मा

इतिसम्बत २०८० साल जेष्ठ ९ गते रोज ३ शुभम.....

प्रमाणिकरण मिति:-

फैसला प्रमाणिकरण गर्ने:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाण्डौंको छाप